

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Iosephi Vicecomitis Ambrosiani Collegii Doctoris
Observationes Ecclesiasticæ In quo [!] de Antiquis
Baptismi Ritibus, ac Cæremonijs agitur**

Visconti, Giuseppe

Parisii, 1618

Cap. 6. De veteri candidæ vestis in baptismo vsu.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64585](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64585)

...rit. ac Car.
...po periculis
...r: si de sacro
...rem omni
...quod restat
...i apud nos
...norme. Dicit
...m cum man
...num esse.
...cap. 6. hinc
...vale, & hinc
...minis pagan
...a lami, pro
...uare deo
...m sum, et
...m christi
...vortis. Sicut
...ncri quidem
...verum
...anctorum
...officio dicit
...per singulos
...rou. hinc
...per. et
...ate. Pa
...si qua
...scipar
...ferri
...i ipso
...reliqua
...Atque
...reus
...Mediolan
...dem Eccl

...entis, quibus, vt chris
...ntelligatur, eius vasculum in Ecclesia certo
...onstituto loco pie asseruari, & linteola, eo in
...peta, compatri, commatri ve tangenda, aut
...culanda minime exhiberi, cautum est.
...adum, & linteola, eo madida, fidelibus non exhibenda.

Chrisma-
cis vascu-
lum in Be-
clesia cer-
to consti-
tuto loco
religiose as-
benda.

De veteri candida vestis in baptismo usu.

CAP. VI.

Nunc ad vestem candidam venio : cuius
tor antiqui scriptores meminerunt, vt
non tam mihi laborandum sit, quibus testi-
monis fidem inueniam, quam diligenter ca-
tendum, ne, si omnia persequi velim, aut re-
rum multitudo mensuram capitis excedat, aut
fastidium legentibus fiat. In primis Arator
lib. i. histor. Apostol. cum de multis hominum
millibus, a S. Petro baptismali caractere in-
fignitis, verba faceret, niveos, hoc est candidos,
ob vestem candidam, quæ illis data fuerat, ap-
pellauit. Aratoris versus hi sunt:

*Agmine iam niveo per millia quinque virorum
Ecclesia crescebat apex*

Et S. Dionysius lib. de Eccles. Hierarch. cap.
de baptis. ipsum baptizantis ordinem ritè per-
sequens : vestem albam nobis haud obscure
significat his verbis : in tribus eius, qui iniciatur,
demersionibus, emersionibusque trium divina beati-
tudinis personarum nomina appellat, & inuocat : ac-
cipitque eum sacerdotes & sponsori, & duci via
permittunt, eundemque cum veste eo digna induerit.

X x ij

Vestis can-
dida bap-
tizatis da-
batur.

rursus ducunt ad Hierarcham. Et tunc ibidem
 deinceps eum, qui initiatur, illustribus vestimen-
 tiis. Quibus locis vestem eo dignam per-
 dida, & illustres pro albis esse positum, me-
 diana luce clarius est. Nec minor eundem
 in Constantini Magni exemplo posita est
 celesti luce oborta, cum magnitudinem sa-
 rum scelerum a qua æstimatione perperam
 post afflictatum inedia, cilicioque cotin-
 iuges lachrymarum riuos cum densis
 fluentes, mentemque in plurimas
 effusam, baptizatus à Syluestro, vestem
 candidam induit. Quemadmodum ipse
 in edicto ad Syluestrum; cum inquit ad
 beatissimus idem Syluester, pater noster, archiepiscopus
 Episcopus, indixit nobis penitentia temporaria
 latium nostrum Lateranense in vno altare, ut
 nibus, que a nobis impie peracta, atque in
 sita fuerant, vigilis, ieiuniis, atque lacryma-
 orationibus apud Dominum Deum nostrum
 Christum Saluatorem veniam impetremus.
 de per manus impositionem clericorum
 sum præfulem veni. ibique renuncians
 pis, & operibus eius. vel vniuersis
 credere me in Deum patrem spontanea
 professus sum; benedicto que fonte, illic me
 sione vnda salutis purificauit. leuatoque me
 rabili fonte, induto vestibus candidis, septimo
 gratia sancti spiritus consignationem adhibuit
 Chrsimatis vnctione. Ac quidem Lactantius
 mianus, ipsi Constantino æqualis, cum
 Paschatis caeremonias innueret, eam, de
 surrection. Domini, die cecinit;

*Candidus egreditur nixidus exercitus undis
ibi candidi nomen ad vestem albam, quæ bap-
tizatus dabatur, referri oportere, perspicuum
est. & rursus ibidem:*
Fulgentes animas vestis quoque candida signat.
Et grege de niueo gaudia Pastor habet.
Securus est hunc B. Cyrillus Hierosolymitanus
catech. r. mystagog. vbi occasione vestis albæ,
docens baptizatos ad veram, solidam que vir-
tutem, ac perpetuū vitæ, ac conscientie splen-
dorem ita hortatur: *exutis vestibus antiquis, &
quæ sunt secundum spiritum alba, indutis, per-
petuam in albis incedere oportet. non hoc ideo dici-
mus: quasi, alba te semper vestimenta habere, sit
necesse: sed quod his, quæ vere alba, splendida, &
spiritualia sunt, vestiri te, oporteat.* Eodem spe-
ctant S. Ambrosij verba lib. de iis, qui myste-
ris initiatur cap. 3. cum, vestem candidam, a-
nimi a peccatorum turpitudine abducendi, vi-
tæ quæ melioris instituendæ symbolum esse,
declarat: *accepisti (ait) post hæc, vestimenta candi-
da, ut esset inditium, quod exueris inuolucrum pec-
catorum, indueris innocentie casta velamina: qui e-
nim baptizatur, & secundum legem, & secundum
Euangelium videtur esse mundatus.* S. autem Hie-
ronymus Epist. 57. ad Damas. clarè ostendit, se
ad diuinæ potestatis vicarium, ac ministrum
consilij causa confugisse, vt, vnde Christi vesti-
menta, hoc est, vestem candidam, Christianæ re-
ligionis indicem, susceperat; inde bene, beate-
que viuendi præcepta; quæ animi alimenta
sunt, hauriret: *mibi (ait) cathedram Petri, & fi-
dem Apostolico ore laudatam, consui consulendam,*

inde meæ animæ postulans cibum unde vitam
 vestimenta suscepi. Item Epist. 72. ad eundem
 de baptismo, quem susceperat, & loco
 morabatur, certior reddens, hæc in
 re iam scripsi, Christi vestem in Romanis
 piens, nunc barbaro Syria limite tenens. Et Epist.
 128. ad Fabiol. de vestitu sacerdotum, cano-
 nicam Christianam, & religionem in ho-
 num pectoribus serere, & amplificare
 studio insisteret, albæ vestis memoriam
 baptismi candidatis ante oculos posuit, ut
 tanquam segete, & materia virtutis, in
 mandatorum Dei non mediocriter probere-
 rent. Sic enim scribit: præceptum Dei lau-
 mus; & cum parati ad indumentum Christi-
 cas pelliceas deposuerimus, tunc induemur
 nihil in se mortis habente, sed tota candida, ut
 baptismo surgentes, cingamus lumbos in ve-
 ste, indumentum autem Christi, & vestem
 ad hanc, quæ vestis candida dicitur, demo-
 strandam pertinere, certissimum est: cum ho-
 mines in baptismo Christum induere, & ve-
 stem candidam ex lino confectam fuisse, pe-
 suaissimum sit. De quo ne cui dubitandi lo-
 cus superesset, idem Hieronymus *ita memora-*
dam, postmodum appellavit. Quod si hæc
 Hieronymi autoritas, & aliorum Patrum
 quos citavimus, loca candidæ vestis vestem
 aperte docere videantur: addemus alia
 lium scriptorum testimonia, quæ nullo
 in dubium vocari possint. S. quidem Io. Chry-
 sost. Homil. in Psal. 118. Christianorum gressus
 à perduto vitæ genere ad meliorem frequen-

inducere aggressus, ita inquit: *habetote tunicam
mandam, sicut accepistis in baptismo; nullus eam ma-
nabit miribus suis; nullus prauitate cordis scin-
tillam pulchritudinem vestis: talem accepistis
vestem in baptismo, qualem habuerunt Angeli, qui
sepeliebant Dominum in sepulchro: quia, sicut nix, ita
erat vestis eorum.* Quid Fortunatus poeta? po-
natu' is de tantorum consensu Patrum sui iu-
dicii calculum subducere? sic vero lib. 4. de
habitis ad Christi fidem adductis:

*Undique raptam manu lux cerea prouocat astra,
Credas ut stellas ire trahenda comas.*

*talens hinc vestis color est, hinc lampade fulgor
Ducitur, & vario lumine picta dies.*

Sed prætereunda non est hoc loco S. Ioannis
Damaseni sententia, quam explicatam reli-
quit in Iamb. Tetrast. de Epiphania: vbi ad
fidem Christianam, baptismique susceptio-
nem inuitans, canit:

Albanunc induatur veste mortalium

Natura, lapsu iam excitata Olympico:

Flux per undas mystici baptismatis

Tempus priorum criminum abstergat notas.

Quin etiam Amalarius Fortunatus ad hanc
consuetudinem manifestè respexit lib. 1. de Ec-
cles. Offic. c. 3. cum baptismatis administrandi
tempus assignat. Quod ne gratis à me dictum,
quispiam existimet: eius verba subiungere, ope-
re pretium duxi: *tempore, inquit, Pentecostes Ec-
clesia toto orbe nouos semper Deo populos per aquam
regenerationis aggregare consuevit: quousque al-
bis induuntur stolis, & nitorem purificata men-
tis splendore habitus demonstrat.* Sed in te

apertissima nimium longus fui. reprimam
que me: & plura desideranti exis, quae
bus sequentibus dicenda sunt, testimonia
geram. Cum enim perfectum, & conciliatum
fuerit, cuiusvis ætatis, & ordinis viri
dam vestem datam fuisse, rationesque affe-
tur, cur dari solerent, & alia ad ministerium
mam, materiam, & usum pertinentia cla-
plicabuntur: si ad antiquitatem omnia res-
tantur: nihil præterea requiri poterit.

*Vestem candidam etiam infantibus, ac aliis omnibus
quacunque dignitate præditis essent, olim daturam
fuisse: eandem servos in dominorum baptismis ad-
duere solitos: & candidis aulis in Principum
baptismo templorum parietes ornatas esse.*

C A P. VII.

Quamobrem de primo iam, sicut præ-
foram ordo postulat, dicere incipiamus
nullum enim veteris consuetudinis non regu-
rum fugit, olim vestem candidam etiam in-
fantibus tributam fuisse. Quod præclare
statatur B. Gregorius Nyssenus orat. 3. de sacro
festo Paschæ, ubi puerum vestis mutatione
teriora gaudij signa, quæ mente, & cogitatio-
ne non potest, præbere, docet his verbis: *pas-
lus infans mutatione vestis sensu externi se hinc
lit; quandoquidem interiori animi sensu non
potest.* Ac, ne longius exempla repetam, S.
Hieronym, cum adhuc puer Romæ baptis-

*Vestis can-
dida etiam
infantibus
dari sole-
bat.*